

คำนำ

ปัจจุบันนี้ผู้คนทั่วไปมีความสนใจการศึกษาด้านคติชนวิทยากันมากขึ้น มีการรวบรวมข้อมูลทางคติชนมาบันทึกไว้มิให้สูญหายเสื่อมทราม และนำข้อมูลนั้นมาศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาวรรณกรรมมุขปาฐะในท้องถิ่นต่าง ๆ

นิทานพื้นบ้าน จัดเป็นคติชนประเภทวรรณกรรมมุขปาฐะซึ่งมีเนื้อหากว้าง มีสาระมากมาย และมีความสำคัญในแง่ที่เป็นปริภูมิประเพณีที่สืบทอดกันต่อ ๆ มา ทั้งยังมีอิทธิพลต่อคนในสังคมอย่างมาก นิทานพื้นบ้านทั่วโลกจะมีโครงเรื่อง แบบเรื่อง สารัตถะของเรื่อง และรายละเอียดต่าง ๆ คล้ายคลึงกัน แม้ว่าคนในสังคมจะมีวัฒนธรรมแตกต่างกัน ทำให้เป็นที่น่าสนใจศึกษา ค้นคว้าและนำมาเปรียบเทียบกัน ผู้เขียนเห็นว่า การศึกษานิทานพื้นบ้านในแง่ที่เป็นศาสตร์อย่างหนึ่งนั้นเป็นเรื่องที่จะช่วยกระตุ้นความสนใจในการศึกษาสาขาคติชนวิทยาได้มาก จึงเสนอการศึกษาทฤษฎีสากล โดยนำทฤษฎีมาประยุกต์กับวรรณกรรมท้องถิ่นของสังคมต่าง ๆ ทั่วโลก หนึ่งในกรนำทฤษฎีสากลมาใช้ในการศึกษานิทานพื้นบ้านนี้ ผู้นำเสนอทฤษฎีเป็นนักวิชาการจากหลายชาติหลายภาษา ดังนั้นในการอ้างอิงชื่อนักวิชาการบางส่วน จึงอาจจะผิดไปจากสำเนียงของผู้เขียนหนังสือตำราท่านอื่น ซึ่งผู้เขียนได้ออกสำเนียงตามที่ได้เคยศึกษา มา และชื่อนักวิชาการบางส่วนได้ไต่ถามจากผู้รู้ ผู้เขียนขอขอบพระคุณผู้ที่ให้ความร่วมมือไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

ผู้เขียนขอขอบพระคุณศาสตราจารย์คุณหญิงกุหลาบ มัลลิกะมาส ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำอันมีประโยชน์ยิ่ง และให้ความเมตตาแก่ผู้เขียนตลอดมา และขอบพระคุณเพื่อน ๆ ตลอดจนผู้ที่คอยให้กำลังใจในระหว่างที่เรียบเรียงหนังสือเล่มนี้ หากหนังสือเล่มนี้จะมีความดีอยู่บ้าง ผู้เขียนขอมอบให้กับ Professor Linda Dégh, Professor Warren E. Roberts และ Professor Hasan M. El-Shamy แห่งสถาบันคติชนวิทยา มหาวิทยาลัยอินเดียนา ส่วนข้อผิดพลาดและบกพร่องทั้งหลายผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่ผู้เดียว

เสาวลักษณ์ อนันตสถานต์

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

คำนำในการพิมพ์ครั้งที่ 2

ในการพิมพ์ครั้งที่ 2 นี้ ผู้เขียนยังมิได้ปรับปรุงแก้ไขข้อความหรือเนื้อหาบางตอนแต่อย่างใด เนื่องจากการจัดพิมพ์เพื่อให้นักศึกษาได้มีตำราเรียนไว้ศึกษา เท่าที่ผ่านมายังไม่มีผู้ใดให้ข้อคิดเห็นหรือท้วงติงในข้อบกพร่องซึ่งอาจจะมียุ่ หรือมีทัศนะที่ไม่ตรงกัน เพราะความคิดในเรื่องเกี่ยวกับคติชนวิทยานั้นย่อมแตกต่างกันได้หลายทาง หากท่านผู้อ่านท่านใดมีข้อคิดความเห็นที่ต่างกันหรือขัดแย้งกัน หรือข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงเนื้อหาของตำราแล้ว ขอได้โปรดแจ้งให้ผู้เขียนทราบด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ทางด้านวิชาการต่อไป

เสาวลักษณ์ อนันตสานต์

ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง